Stuk **997** (2001-2002) – Nr. 4

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

20 maart 2002

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

– van de heren Norbert De Batselier, Eric Van Rompuy, Francis Vermeiren, Bruno Tobback, Ludo Sannen en Etienne Van Vaerenbergh –

betreffende de aanbevelingen inzake het omgaan met het oorlogsverleden van Vlaanderen

TEKST AANGENOMEN DOOR DE PLENAIRE VERGADERING

Zie :

997 (2001-2002)

– Nr. 1 : Voorstel van resolutie

– Nr. 2 : Verslag

– Nr. 3 : Amendement

Het Vlaams Parlement,

I. wat betreft het omgaan met het oorlogsverleden van Vlaanderen :

– rekening houdend met zijn werkzaamheden en initiatieven terzake, meer bepaald :

1° het verslag namens de werkgroep, opgericht in 1981, belast met het opmaken van een inventaris van de sociale en menselijke gevolgen voor de slachtoffers van de oorlog, met name ook van de Spaanse burgeroorlog en voor de getroffenen van de repressie- en epuratiewetgeving, uitgebracht door de heren A. Bourgeois en G. Temmerman (Stuk 290 (1984-1985) – Nr. 1) ;

2° de werkzaamheden van de werkgroep, opgericht in 1994, belast met het opmaken van een inventaris van de sociale en menselijke gevolgen voor de slachtoffers van de oorlog, met name ook van de Spaanse burgeroorlog en voor de getroffenen van de repressie, en de aanbevelingen van deze werkgroep van 6 april 1995 ;

3° de resolutie betreffende een verklaring van algemene verzoening tussen de Vlamingen, goedgekeurd op 21 december 1995 ;

– gelet op de slottoespraak van de voorzitter van het Vlaams Parlement en de toespraken tijdens de studiedag ‘Voorwaarts maar niet vergeten, oproep voor een eerlijk en rechtvaardig oordeel over collaboratie en repressie in Vlaanderen’ van 9 juni 2001 ;

– overwegende dat

1° vanuit democratisch en humaan oogpunt de tijd gekomen is om een nieuwe stap in de richting van de verzoening tussen alle Belgen te ondernemen. Om dat te kunnen realiseren is het noodzakelijk dat de schuld in de ontsporingen en aberraties die de Tweede Wereldoorlog en de naoorlogse periode kenmerkten, wordt erkend en herkend. De collaboratie moet ten gronde worden veroordeeld, ook al is het een feit dat de collaboratie verschillende vormen en motieven kende, en sommige mensen er deel aan hadden uit niet-begrepen idealisme en misleiding. De fouten en ontsporingen bij de repressie en de epuratie mogen evenmin worden ontkend, en, wat de epuratie betreft, is tijdens de studiedag van 9 juni 2001 vastgesteld dat nader wetenschappelijk onderzoek nog nodig is. Zij moeten alleszins in de juiste verhouding worden geplaatst, in die zin dat de collaboratie en de fouten bij de repressie moeten worden veroordeeld, maar altijd op een dusdanige manier dat de repressie geenszins wordt gelijkgesteld met de collaboratie. Daardoor vervalt de verplichting niet om elk concreet geval en elk feit afzonderlijk te beoordelen ;

2° het essentieel is dat hulde wordt gebracht aan de vele verzetsstrijders tijdens de Tweede Wereldoorlog en de democratische vrijwilligers in de Spaanse Burgeroorlog, voor hun bijdrage aan de instandhouding van onze democratische waarden ;

3° geen enkele gemeenschap in de loop van de geschiedenis gevrijwaard is van welke soort van extreem gedachtegoed dan ook. Daarom moet worden vermeden dat een volk of natie met de vinger wordt gewezen of gestigmatiseerd. De context, de heersende tijdgeest, de omstandigheden en de omgevingsfactoren moeten steeds in rekening worden gebracht. Misnoegdheid, wantrouwen, frustratie, onveiligheid en onzekerheid zetten al te vaak aan tot misleiding en het maken van radicale keuzes, die vervolgens kunnen uitmonden in oorlogen ;

4° voor al diegenen die hun fout erkennen tijdens de Tweede Wereldoorlog, wij bereid moeten zijn om ons verdraagzaam, begripvol en vergevingsgezind op te stellen. Het historische pardon dat het IJzerbedevaartcomité in 2000 uitsprak, was terzake een waardevol initiatief. Het moet individueel aangevuld worden ;

II. wat betreft de lessen die uit het oorlogsverleden kunnen worden getrokken :

– wil begrip en vergevingsgezindheid nastreven zonder te vergeten, en wil bijgevolg de herinnering aan deze episode in onze geschiedenis levendig houden. Die herinnering moet worden overgedragen aan de volgende generaties om herhalingen te voorkomen ;

– is van mening dat uit die periode in onze geschiedenis lessen moeten worden getrokken, in die zin dat uiterst behoedzaam en zorgvuldig met de democratische rechtsbeginselen moet

worden omgegaan en dat elk extreem gedachtegoed moet worden bestreden ;

– benadrukt dat Vlaanderen een rechtsstaat is die op alle domeinen ijvert voor verdraagzaamheid en voor de eerbiediging van de mensenrechten ;

– stelt vast dat de huidige tendensen tot ultraverrechtsing, extremisme en onverdraagzaamheid van de maatschappij opnieuw een bedreiging vormen voor de democratie in Vlaanderen, in België, in Europa en in de wereld. Een historisch inzicht in de herkomst en de nefaste gevolgen van fascisme, nazisme en elke vorm van totalitarisme en dictatuur kan ertoe bijdragen dat onze jeugd gewaarschuwd wordt voor de opgang van ondemocratische stromingen. In die optiek zou in het Gronddecreet voor Vlaanderen een artikel 1 kunnen worden opgenomen met als inhoud : "*Allen die zich in Vlaanderen bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, etnische afkomst, geslacht of op welke grond dan ook, is niet toegestaan*" ;

– wil actief blijven werken aan de verdere ontwikkeling van een democratisch, open en verdraagzaam Vlaanderen in Europa en in de wereld ;

– moet een humanitair signaal geven dat in Vlaanderen geen plaats is voor georganiseerde onverdraagzaamheid. Dat signaal moet samengaan met een even duidelijk gebaar van onverzoenbaarheid tegenover autoritaire stromingen ;

– geeft aan zijn voorzitter de opdracht dit signaal over te brengen aan de andere beleidsniveaus ;

III. wat betreft de te nemen maatregelen :

– vraagt de Vlaamse regering kennis te nemen en rekening te houden met de volgende aanbevelingen :

1° verdraagzaamheid en de fundamentele mensenrechten moeten blijvend onder de aandacht worden gebracht in het onderwijs, de vorming, de opvoeding en het sociaal-cultureel werk. Dat moet gebeuren met respect voor de culturele identiteit van de verschillende volkeren, vanuit een correct, kritisch, historisch inzicht en met het perspectief van een universeel vredesideaal ;

2° er moeten nieuwe initiatieven worden ontplooid die de weerbaarheid van de democratie versterken en die de kritische mens centraal stellen ;

3° er moet verder grondig wetenschappelijk onderzoek worden gedaan dat resulteert in maatregelen om de verspreiding te verhinderen van het extremistische, racistische en fascistische gedachtegoed door individuen, organisaties of politiek actieve groeperingen. Die maatregelen moeten wijzen op het gevaar van ondemocratische uitgangspunten als 'eigen volk eerst', die de basis voor onverdraagzaamheid vormen en die kunnen impliceren dat de algemene mensenrechten worden gefnuikt ;

– stelt de Vlaamse regering voor dat, in samenspraak met het Vlaams Parlement en in het kader van deze gemeenschappelijke democratische opdracht, initiatieven worden genomen om de verantwoordelijken in de samenleving, binnen de sociaal-culturele, wetenschappelijke, levensbeschouwelijke, economische en financiële wereld, elk op hun domein, ertoe te bewegen de gepaste maatregelen te nemen ;

– vraagt de Vlaamse regering om aan het Vlaams Parlement mee te delen welke concrete initiatieven zij zal nemen om tegemoet te komen aan het geheel van deze aanbevelingen.